

Votre Programme Matmidim – Chiour BETH

Parashat H'oukat – Du 20 au 24 juin 2021

Souguia n° 28

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Zimoun (3)

Jusqu'où s'étend la Birkat Hazimoun ?

Cette semaine, nous continuons la Souguia du Zimoun. Nous étudierons la Mahloket des Richonim si Birkat Hazan fait partie du Birkat Hazimoun. Avec des incidences Halaha comme savoir jusqu'où on doit écouter le Zimoun.

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא יפסלו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך

Programme du Dimanche

L'étude aujourd'hui est dédiée à la Réfoua Chelema de

Lisa bat Sultan et Esther bat Nani

1. Chita de Rachi

Etudier la Chita de Rachi dans la Souguia.

Puis avec les Tosfot relever d'abord les contradictions émises sur Rachi.. Nous verrons plus tard comment Tosfot et les autres Richonim comprennent la Souguia

מו.

עד היכן ברכת הזמון וכו'. פירש רש"י ממתין עד הן והן ככלל שנים אינם מברכין הן ולא נהירא דברכת הן דאורייתא ואין יחיד פטור מינה ועוד הא קיימא לן כרב ששת באיורי ולדידיה יחיד אומר שנים וכל דומתא נקט שלש ברכות ודומק לומר דלא מיירי אלא ביש זמון לרב ששת ועוד דמעשים בכל יום יחיד מברך שלש ברכות ועוד דמדמיא לקמן בפרקין (דף מה:) וזכרת זו ברכת הזמון את ה' אלהיך זו ברכת הן וקשה לרב ששת יאמר הן זו ברכת הזמון לכן יש לפרש דקאי אדלעיל דקאמר אחד מפסיק לשנים ובעי נמי [עדן] היכי לרבי להמתין עד שיברכו השנים עד נכרך ורב ששת אמר עד שיגמרו הן ומשם ואילן יכול היחיד ללכת ולא משום דחשיב ברכת הן מזמון [א] דודאי יחיד נמי מתחייב מהן אלא משום דכיון דנכרך אינה ברכה אינו אומרנה לבדה אלא יגמור עמה גם ברכת הן שהיא ברכה והשפא נחיא דקיימא לן שפיר כרב ששת וכפירוש של רב אשכנז בירושלמי: **ולא מאן דאמר שנים ושלישה קסבר עד הן.** ופירש"י שנים ליחיד ושלושה לזמון ולפי שיעורו פירש כן ודומק גדול הוא כדפירשית וכי יחיד פטור מברכת הן שהיא דאורייתא ועוד הואיל וקאי אברכתא אמאי נקט לשון זכר שנים ושלושה היה ליה למקט לשון נקבה שמים ושלוש לכן נראה פירוש של רב אלפס דקאי אבני אדם והכי קאמר ברכת זמון בשנים ושלושה בני אדם היכא שכל אחד אינו יודע כי אס ברכת אחת למאן דאמר שנים ושלושה קא סבר עד הן כלומר ברכת הזמון עד הן שמברך עד סוף הן דסילה ככרסה אחת של זמון היא ולהכי קאמר שנים או שלשה כלומר לפעמים נשלמה בשנים והוא הדין בחד אכל נקט שנים לרבותא ושעמים בשלושה בני אדם שאחד יברך מברך עד הן והשני נוטה לך והשלישי עד בונה

שלושה שאכלו פרק שביעי ברכות

ר' זורא חלש על לגביה ר' אבהו וקביל עליה אי מתתפח קמינא חריך שקי עבדנא יומא טבא לרבנן אחתה עבד סעודתא לכולהו רבנן כי מטא למשרי אמר ליה לר' זורא לישרי לן מר א"ל לא סבר לה מר להא דר' יוחנן דאמר יבעל הבית בוצע שרא להו כי מטא לברוכי אמר ליה נברך לן מר אמר ליה לא סבר לה מר להא דרב הונא דמן בבל דאמר בוצע מברך ואיהו כמאן סבירא ליה כי הא דאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי בעל הבית בוצע וואורח מברך בעל הבית בוצע כדי שיבצע בעין יפה ואורח מברך כדי שיברך ובעל הבית מאי מברך יהי רצון שלא יבוש בעל הבית בעולם הזה ולא יכלם לעולם הבא ורבי מוסיף בה דברים ויצלח מאד בכל נכסיו ויהיו נכסיו ונכסיו מוצלחים וקרובים לעיר ואל ישלחו שמן לא במעשי ידיו ולא במעשי דינו ואל יזדקק לא לפניו ולא לפניו שום דבר הרהור חטא ועבירה ועון מעתה ועד עולם: יעד היכן ברכת הזמון רב נחמן אמר עד נברך ורב ששת אמר עד הן נימא כתנאי דתני חדא הברכת הזמון שנים ושלשה ותניא אידך שלשה וארבעה סברוה דכולי עלמא הטוב והמטיב לאו דאורייתא הוא מאי לאו בהא קמיפלגי מאן דאמר שנים ושלש קסבר עד הן ומאן דאמר שלש וארבע קסבר עד נברך לא רב נחמן מתרין למעמיה ורב ששת מתרין למעמיה רב נחמן מתרין למעמיה רב"ע עד נברך מאן דאמר שלש וארבע פועלים עסקין דאמר מר פותח בהון וכולל בונה ירושלים בברכת הארץ רב ששת מתרין למעמיה רב"ע עד הן מ"ד שנים ושלש שפיר ומ"ד שלש וארבע קסבר הטוב והמטיב דאורייתא שהרי פועלים עוקרים אותה אמר רב יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב תרע דהטוב והמטיב לאו דאורייתא שודרי פותח בה בברוך ואין חותם בה בברוך כדתניא וכל הברכות כולן פותח בהן בברוך וחותם בהן בברוך חוץ מברכת הפירות וברכת המוצות וברכה הסמוכה לחברתה וברכה אחרונה שבקריית שמע יש מהן שפותח בהן בברוך ואין חותם בברוך ויש

ר' אבהו והיה עולה מכלל קאמר הכי: קרוינס לעיר. שיכול לראותן בעל הבית חמוד ולדעת מה הן לריסין: נכסיו. קרקעות: עד סוף ברכת הזמון. שריסין להיות שלשה וקשה שנים לא יאמרוה: ברכה הזמון שמים ושלושה. פעמים שהם שמי ברכות פעמים שהם שלש כיצד כשהם שלשה הן שלש ברכות וכשהם שנים הן שמי ברכות כדמפרש ואילן: דקסבר. ברכת זמון עד הן וכשהם שנים אין אומרים אלא ברכת הארץ ובונה ירושלים: ומאן דאמר שלש וארבע. כשהן שנים הרי שלש הן וברכת הארץ ובונה ירושלים וכשהם שלשה הם מוסיפים נכרך עד ובעוביו חייבו: מוקים לה לא נרסין. והכי נרסי' והא דנייא שמים ושלושה בברכת פועלים. דאמרי ברכת הארץ ובונה ירושלים נחמד ברכה אין כאלו אלא ברכת הן וברכת הארץ וכשהם שלשה מוסיפין נכרך הרי שלש: דאמר מר. לעיל בפרק שני (דף טו.): שרי פותח בה בברוך. ואי דאורייתא היא הויה סמוכה לחברתה ואין פותחין בה בברוך: כדפניא מר' יש מהן מר'. כגון ברכת פירות ומלאת פותח ואינו חותם. וטעמא מפרש בערבי פסחים (דף קה.) משום דכולה חלה הודאה ואין הפסק דבר מתנה או דבר אחר כמותה כמו שיש נקדוש כי הוא יום מחלה למקראי קודש והגמילט: ויש

ירושלים אכל לחמין אין לברך אס האחד אינו יודע כי אס החצי ברכה אכל רביעי לא דנכרך לנד לא חשיב ברכה ולכן אי אפשר לחלק לשנים נכרך והן ומאן דאמר עד נברך דנכרך חשיב ברכה אחת בפני עצמה והן ברכת אחת והיינו כדי שארבעה בני אדם מברכין אותן שאחד יאמר נברך והשני הן והשלישי נוטה לך והרביעי עד בונה ירושלים:

מו: שלשה שאכלו פרק שביעי ברכות

דר"ע: לסיקן הוא חוזר. מי שנלטרף לזימון ואמרן לעילי" אליבא דרב ששת ברכת זימון עד הון והולך זה להיות מפסיק אכילתו עד שיגמור המזכך ברכת הון וחזר זה שהפסיק לשניס וגמר סעודתו להיכן הוא חוזר לכרך לאחר שיגמור סעודתו: חוזר לראש. לתחלת הון שהרי נתחייב זימון שבתחלה הוקבע בג': למקום שפסק. לברכת הארץ כשאר יחיד: ה"ג אף

הפרצה הזאת בישראל לחיים בלהיכן הוא חוזר רב זביד משמיה דאביי אמר חוזר לראש ורבנן אמרי למקום שפסק והלכתא למקום שפסק: א"ל ריש גלותא לרב ששת אע"ג

Les mots du jour à apprendre :

jusque	עד
Où	היכן
Disons	נימא

Programme du Lundi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la Réfoua Chelema de

Lisa bat Sultan et Esther bat Nani

2. Les contradictions sur Rachi

Enumérer toutes les contradictions qui ont été émises par les Richonim sur Rachi. Pouvez-vous apporter des réponses ?

חידושי הרשב"א מסכת ברכות דף מו עמוד א

עד היכן ברכת הזימון ר"נ אמר עד נברך ורב ששת אמר עד הון, פי' עד ועד בכלל, הדין פלוגתא דר"נ ורב ששת איכא מאן דמפרש לה אמתני' דקתני ג' שאכלו כאחד חייבין לזמן, כלומר הא ב' אין מזמנין, ועכשיו נחלקו עלה ר"נ ורב ששת עד היכן היא ברכת הזימון שישנה בג' ואינה בשנים ר"נ אמר עד נברך צריך ג' מכאן ואילך

אפילו בב', ורב ששת אמר עד הזן שאם היו ב' אין מברכין ברכת הזן, ואמרי' נימא כתנאי דתני חדא ברכת המזון שתיים וג' ותניא אידך ג' וד', איכא מאן דגרס הכי כלומר פעמים שברכת המזון היא שתי ברכות בלבד כגון שאין אלא ב' דאז לא מברכי ברכת הזן כרב ששת, ופעמים ג' ברכות כגון שהן ג' דאז מברכי ברכת זימון שהיא עד הזן, וכן פירשה רש"י ז"ל, ואינו מחוור דהיאך אפשר לומר דיחיד אינו אומר הזן דהא ברכת הזן דאורייתא היא כדגמרי' לה לקמן בפרקין וא"כ כל יחיד ויחיד חייב בה, ועוד ק"ל דאי איתא דבתרי לא מברכי ברכת הזן לא היתה ברכת הזן פותחת בברוך משום דהויה ליה תחלת הברכה ברוך שאכלנו משלו דלעולם אין הזן בלא נברך, ולא פתחו ברכת הזן בברוך אלא משום דיחיד אינו אומר נברך והויה ברכת הזן בפני עצמה ובלא סמיכות לברכה אחרת וכדאיתא בירושלמי דפ"ק דמכלתין, ועוד שאלו כן היתה אף ברכת הארץ פותחת בברוך משום דיחיד אינו אומר הזן והויה לה ביחיד שאינה סמוכה לחברתה וכל שפעמים אינה סמוכה נהגו בה מנהג אותן שאין סמוכות לעולם כקידוש שאע"פ שהיא סמוכה לבפה"ג עשאוה כאינה סמוכה משום שאם היה שותה מבעוד יום וקדש עליו היום אינו אומר בורא פרי הגפן, וכן ברכה אחרונה של ששה ברכות דחתנים, וכמו שמפורש בירושלמי דגרסינן התם כל הברכות פותחין בהן בברוך ואם היתה ברכה הסמוכה לברכה כגון ק"ש ותפלה אין פותחין בה בברוך, התיבון הרי נברך שנייה היא שאם היו שנים יושבין ואוכלין שאין אומרים נברך, וחזרו והקשו הא קדושה שנייה היא שאם היה יושב ושותה מבעוד יום וקדש עליו היום שאין אומרים בפה"ג, וכיון שכן לרב ששת הזן לא היתה פותחת בברוך וברכת הארץ היתה פותחת בברוך, ואנן לא אשכחן פלוגתא בינייהו בהא מילתא כלל, ויש מפרשים דקאי אחד מפסיק לב', כלומר עד היכן ברכת זימון שהאחד מפסיק לשנים ואינו יכול לחזור ולאכול עד שיברכו אותה, וגם זה אינו מחוור לפי מה שכתבנו למעלה בשם גאון והראב"ד ז"ל שאמרו שאין יכול לחזור ולאכול אלא צריך לגמור ברכתו עם השנים ואח"כ אלו רצה לחזור ולאכול צריך נטילת ידיים והמוציא

רא"ש מסכת ברכות פרק ז סימן יב

עד היכן ברכת זימון פירש"י שצריכין להיות שלשה וכשהם שנים לא יאמרוה רב נחמן אמר עד נברך פירוש עד ועד בכלל רב ששת אמר עד ברכת הזן דגם היא מברכת הזימון וקשה לפירושו דקי"ל כרב ששת באיסורילדידן כל יחיד מברך ברכת הזן ועוד דבכל דוכתין תנן שלש ברכות [ועוד] לקמן (דף מח ב) אמרינן וברכת זו ברכת הזימון אלהיך זו ברכת הזן אלמא ברכת הזן לאו היינו ברכת הזימון [...]

תוספות הרא"ש מסכת ברכות דף מו עמוד א

[...] וקשה לפירושו דהא קיי"ל כרב ששת באיסורי ולדידן כל יחיד מברך ברכת הזן, ועוד דבכל דוכתא תנן שלש ברכות ולקמן אמרינן וברכת זו ברכת הזימון ה' אלהיך זו ברכת הזן אלמא ברכת הזן לאו היינו ברכת זימון [...]

Les mots du jour à apprendre :

Comme la discussion de Tanaïm	כְּתַנְאִי
Le Tana enseigne	תַּנְיָ
Un	חֶדְא

Programme du Mardi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la Réfoua Chelema de

Lisa bat Sultan et Esther bat Nani

Etudier les réponses apportées par le Pnei Yéhouhoua

(Vous avez le choix de sauter cette étape ou de la survoler si vous préférez vous consacrer au point suivant)

פני יהושע מסכת ברכות דף מו עמוד א

בגמרא עד היכן ברכת הזמון. ופירש רש"י עד היכן ברכת הזמון שצריכין להיות שלשה וכשהן שנים לא יאמרוהו. ובתוס' האריכו לתמוה על פירושו והקשו כמה קושיות ואף שאיני כדאי מ"מ נראה לי ליישב שיטת רש"י בפשיטות ואשיב על ראשון ראשון, דהא דקשיא להו היאך אפשר ששנים לא יאמרו ברכת הזן וברכת הזן דאורייתא היא נראה דלא שייך הך קושיא אלא לפי שיטתם לעיל בפרק היה קורא (דף י"ז) [דף ט"ז ע"א ד"ה וחותרם] דמשמע מדבריהם שם דפשיטא להו דמן התורה עיקר ברכת המזון היינו שיברך שלש ברכות גמורות נפרדות זו מזו משא"כ לפמ"ש שם שאין זו מוכרח דאדרבה יותר מסתבר לומר דהא דאמרינן ברכת המזון דאורייתא לענין שלש ברכות היינו שצריך לברך וליתן שבח והודיה למקום על המזון שאכל משלו ועל הנחלת הארץ ועל ירושלים ולעולם שאם בירך אותן אפילו בברכה אחת סגי והבאתי שם לשון הב"י [או"ח קצ"א] דפשיטא ליה הך מילתא טובא וכן נראה מלשון הרמב"ם ז"ל [סה"מ מצוה י"ט] ובזה נתייבשה לו קושיית התוס' במה שהפועלים מברכין שתיים ולא מיקרי עוקר דבר מן התורה וא"כ לפי"ז לדידן שאנו מברכין וכוללין ברכת המזון בברכת הארץ עצמה בין באמצע ובין בסוף הברכה שמסיים על הארץ ועל המזון וא"כ שפיר מצינן למימר דיוצא ידי חובתו מן התורה מעיקר ברכת המזון אליבא דרב ששת אלא דוקא בשלשה דאיכא ברכת זימון ואומר נברך א"כ צריך לברך עכ"פ ברכה ראשונה שהוא הזן דהכי משמע ליה לרב ששת פשטא דקרא דוברכת את ה' אלקיך שצריך לברך ברכה זו של הזן ע"י זימון דמרבין מאת ה' אלקיך וכפירוש רש"י מבואר להדיא בלשון הרב אלפס עצמו שהביאו התוס' בסמוך שהרי על מ"ש דקי"ל הלכה כרב נחמן כתב וכן עמא דבר דהא יחיד כדמברך מתחיל ברכת הזן א"כ משמע להדיא דלרב ששת אין היחיד אומר ברכת הזן וממילא דה"ה לשנים דמאי שנא

ומה שהקשו התוס' עוד דהא קי"ל כרב ששת (ובאמת מלשון רש"י עצמו בשילהי שמעתין גבי להיכן הוא חוזר נראה שפוסק כרב ששת) א"כ אמאי נקט בכל דוכתא שלש ברכות, קושיא זו לא הבנתי דהא לדידהו נמי תיקשי אמאי נקיט בכל דוכתי שלש ברכות הא אנו ארבע מברכין דנהי דקי"ל הטוב והמטיב לאו דאורייתא מדרבנן מיהו מברך אלא על כרחך צריך לומר דלא קחשיב אלא ברכות דאורייתא וא"כ לפי"ז שפיר מצינן למימר דבהכי פליגי רב נחמן ורב ששת דר"נ סבר דהזן הוא בכלל שלש ברכות והטוב והמטיב לאו דאורייתא ולא קחשיב לה ורב ששת סבר דהזן אינו מן החשבון כיון דלאו מילתא דפסיקא היא שאין אנו אומרינן אותה אלא בשלשה ע"י זימון והטוב והמטיב הוא מחשבון שלש ברכות למ"ד דאורייתא דאורייתא ולמ"ד דרבנן דרבנן כל זה אף אם נפרש לשון רש"י כפשטיה דשנים אין אומרינן כלל ברכת הזן. אבל לענ"ד כבר אפשר לומר דרש"י לא כתב כן אלא לפרש עיקר מצות זימון מן התורה דלרב ששת ברכת הזן היא בכלל ברכת הזימון וכשהן שנים אין מברכין אותה אבל לאחר שתיקנו חכמים מטבע של ברכת המזון בשלש ברכות נפרדות לפי ששלשה יסודי עולם תיקנום משה דוד ושלמה כדאמר רב נחמן לקמן א"כ לעולם אפילו אחד או שנים אומרינן אותה בג' ברכות נפרדות שלא ישנו עיקר מטבע של ברכת המזון בין יחיד לרבים. ובזה ממילא נתייבשה ג"כ קושיא שלישית שהקשו התוס' ממעשים בכל יום וגם במה שהקשו התוס' מהא דאמרינן לקמן וברכת זו ברכת הזמון את ה' אלקיך זו ברכת הזן אמת לא נמצא כן בגמ' שלנו אלא להיפך מיהו בגמרא דהירושלמי מצאתי כגירסת התוס' מ"מ לכל הגירסאות אדרבה יותר נראה דהאי לישנא דברייתא מסייע ליה לרב ששת דכיון דבקרא את ה' אלקיך לא נזכר בפירוש רמז לא ברכת הזן ולא עיקר ברכת הזימון א"כ ממילא משמע דכולא חדא מילתא היא דעיקר מצות הכתוב שיברך ברכת הזן ע"י זימון, כן נראה לי נכון ליישב שיטת רש"י ז"ל עד שהתמיה קיימת על

רבותינו בעלי התוס' שהביאו בסמוך פירוש הר' אלפס ומשמע מלשונם שבאו לסתור פירוש רש"י ולמאי דפרישית אדרבה שיטת הר' אלפס אליבא דרב ששת הוא ג"כ כפירוש רש"י אלא דלדינא איכא בינייהו דר' אלפס פוסק כרב נחמן כיון שכן עמא דבר ומעשים בכל יום דלא משמע ליה הך סברא דרב ששת לא איירי אלא מדין תורה ולשיטת רש"י הלכה כרב ששת ומעשים בכל יום היינו מדרבנן דאין זה כמברך ברכה שאינה צריכה כדמוכח בכמה דוכתי וזה ברור ומוכרח לשיטת רש"י דאל"כ אטו רש"י גופא לא היה מברך ברכת הזן כשאכל יחידי או בשנים אלא על כרחך כדפרישית, כן נראה לי ודו"ק ועיין עוד בסמוך גבי להיכן הוא חוזר שצריך לפרש כוונתו קצת בענין אחר

Les mots du jour à apprendre :

L'autre	אַיִדָּה
Ils pensaient l'expliquer	סִבְּרוּהָ
N'est-ce pas ?	מֵאִי לָאוּ

Programme du Mercredi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la Réfoua Chelema de

Lisa bat Sultan et Esther bat Nani

3. Chita des autres Richonim

Etudier l'avis des Tosfot ramenés au début. Combien de sortes d'explication de la Souguia pouvez-vous énumérer ?

בעל המאור מסכת ברכות דף לד עמוד א

להיכן הוא חוזר. אנו רגילין לפרשה כשיצא אחד מהם לשוק מאחר שזמנו עליו וברכו ברכה אחת או שתיים ועל ההיא דלעיל קיימין דאמר רב דימי בר יוסף שלשה שאכלו ויצא אחד מהם לשוק ועלה אמר' עד היכן ברכת הזימון כלומר שאם הוצרך אחד מהם לצאת אינו יוצא עד שישמע אותה ברכה כמו שמפורש בתלמוד ירושלמי שלשה שאכלו כאחת ובקש אחד מהם לצאת דבי רב אמרו מברך ברכה ראשונה והולך לו וכו' כמו שמפורש בהלכות הרי"ף ז"ל אבל מה שכתב בהלכות במקום הזה בפ"י להיכן הוא חוזר אינו נכון בעינינו וכמו שאנו רגילין לפרש הוא הנכון. והא דתניא השמש שעמד על שנים וכו' וכן הא דתניא נשים מזמנות לעצמן הלכות קבועות הן אף על פי שלא הזכירם הרב

רא"ש מסכת ברכות פרק ז סימן יב

[...] ונראה לפרש עד היכן ברכת הזימון אדלעיל קאי דאמר' שלשה שאכלו אחד מפסיק לשנים כלומר שמפסיק לברך ברכת זימון ואח"כ יחזור ויאכל וקאמר עד היכן ברכת זימון רב נחמן אומר עד נברך ואח"כ יתחיל לאכול רב ששת אומר עד הזן והזן בכלל משום דנברך אינה ברכה הלכך מסתבר שיפסיק אכילתו בשביל ברכה אחת כדי שיהא ניכר שמזמנין עליו ולא משום דחשוב ברכת הזן ברכת הזימון דהא כל יחיד נמי אומר הזן אלא לענין זה שיפסיק עד שיברכו ברכה אחת לימא כתנאי דתני חדא ברכת המזון שתיים ושלוש ותניא אידך שלשה

וארבעה (ואחד מפסיק לשנים) סברוה דלכ"ע הטוב והמטיב לאו דאורייתא מ"ד שתיים ושלש קסבר [אחד מפסיק לשנים] עד הזן שתיים להפסקה שלש לשאר יחיד מ"ד שלש וארבע קסבר עד נברך שלש להפסקה וארבע לברכת המזון עם הזימון והיינו אליבא דמ"ד לקמן חוזר למקום שפסק ולמ"ד חוזר לראש אליבא דרב ששת מוקי לה הכי שלש בפועלים וארבע בשאר אדם דהטוב והמטיב דאורייתא למ"ד שתיים ושלש דהטוב והמטיב לאו דאורייתא שתיים בפועלים שלש בשאר אדם ובירושלמי גרסינן שלשה שאכלו כאחד ובקש אחד מהם לילך בי רב אמרי יברך ברכה ראשונה וילך לו ואיזהו ברכה ראשונה דבי רב אמרי ברכת הזימון ר' זירא בשם ר' ירמיה אמר הזן את הכל ואפשר לפרש זה באחד מפסיק לשנים שבקש[ו] אחד מהם לצאת מפסיק לשנים ואח"כ יחזור ויגמור סעודתו וקשה לי לפירוש זה דלא הוה ליה למימר עד היכן ברכת הזימון בסתם כיון דלא קאי אלא אחד מפסיק לשנים ועוד קשה מה שצריך לפרש דהני ברייתות קיימי אאחד מפסיק לשנים.[ז] ורב אלפס ז"ל פירש בענין אחר על פי הירושלמי ועל פי גירסת רוב הספרים שכתוב בהן נימא כתנאי דתני חדא שנים ושלשה מברכין ברכת הזימון ותניא אידך שלשה וארבעה והכי פירושו עד היכן ברכת הזימון כלומר שאם אכלו שלשה והוצרך אחד מהם לצאת שישב עד שיגמרו אותה ברכה רב נחמן אומר עד נברך כלומר עד שאמר ברוך הוא אלהינו שאכלנו משלו ובטובו חיינו שזו היא ברכת הזימון רב ששת אמר עד הזן את הכל נימא כתנאי דתני חדא שנים ושלשה מברכין ברכת הזימון ותניא אידך שלשה וארבעה פי' שנים ושלשה שאכלו ואין אחד מהם יודע ברכת המזון כולה בברכותיה אלא אחד יודע ברכה ראשונה והשני יודע השנית והשלישי יודע השלישית וקאמר דחייבין בברכת המזון לפי שכל אחד מברך ברכה שלוכה ונמצאת ברכת המזון עולה משנים מהן או שלשה וגמרינן מיניה דברכת המזון עם ברכת הזימון אינה כי אם שלש ברכות בלבד לפיכך אינה נחלקת אלא לשלשה אנשים בלבד ולא ידך ברייתא עם ברכת הזימון הן ארבע ברכות וקי"ל כר"נ דאמר עד נברך וכן עמא דבר דכל אחד מברך ברכת הזן אלמא ברכת הזן אינה בכלל ברכת הזימון. [דף מו ע"ב] להיכן הוא חוזר לפירש"י ולפר"י קאי אחד מפסיק לשנים ופירש"י מיבעי ליה אליבא דרב ששת דאמר ברכת הזימון עד הזן והוצרך זה להפסיק אכילתו להיכן הוא חוזר לברך רב חסדא אומר חוזר לראש לתחלת הזן שהרי נתחייב בזימון שהרי הוקבע לשלשה ורבנן סברי למקום שפסק לברכת הארץ כשאר יחיד מה שפירש אליבא דרב ששת ולא פירש אליבא דרב נחמן משוםכך דמסתבר דלא מחייב לומר נברך אף על פי שכבר נתחייב בזימון דאינה ברכה ליחיד ורב אלפס ז"ל פירש להיכן הוא חוזר אותו שהוא אומר נברך שאכלנו משלו רב זביד משמיה דאביי אומר חוזר לראש ואומר נברך שאכלנו משלו פעם אחרת ורבנן אמרי למקום שפסקו ואומר ברוך (הוא) שאכלנו משלו ובטובו חיינו אבל אחד המפסיק לשנים ליכא למיבעי להיכן הוא חוזר דהא איהו פסיק ליה הלכתא כרב נחמן שאין מפסיק כי אם עד נברך וראיתי כתוב משום רב האי שאחד המפסיק לשנים צריך לברך המוציא וכן כתב הראב"ד ז"ל דכיון שהפסיק יצא ידי ברכה למפרע וצריך ליטול ידיו ולבצוע דהוה ליה כבני חבורה שעקרו רגליהם לצאת לקראת חתן (בפסחים דף קא ב) (ל*) וצריכין ברכה למפרע וכשחוזרים צריכין ברכה לכתחלה ועוד כיון שהפסיק אכילתו בבהמ"ז מיכל וברוכי בהדי הדדי אי אפשר (נ"א ועוד) איך יתכן שיאכל באמצע הברכה כי הזימון אחת מן הברכות ואיך יברך ברכה אחת ויאכל ואח"כ ישלים הברכות. ונ"ל דלישנא דמפסיק לא משמע כדבריהם ז"ל דלדבריהם אין כאן הפסק סעודה אלא סעודה אחרת היא לגמרי ולא דמי לבני חבורה שעקרו רגליהם דהכא אינו זז ממקומו גם אין כאן היסח הדעת ולא דמי למיכל וברוכי בהדי הדדי שהרי אינו מברך אלא מפסיק סעודתו כדי שיזמנו עליו וכן כתב בה"ג היכא דבעי למיפק חד מיניהו ובעי חבריה למעבד לפניו משורת הדין פסקין סעודתייהו ומזמנין עליהם עד הזן וגמר איהו ברכה כולה ונפיק וחוזרין ואוכלין וגומרינן סעודתן ומברכין אלמא שאין צריכין ליטול ידיהם ולברך המוציא אבל לענין חזרה להיכן הוא חוזר בזה לא דבר בה"ג כי הוא פירש להיכן הוא חוזר כמו שפירש רב אלפס ז"ל דמירי באותו שאומר ברוך שאכלנו משלו ואפשר דאע"ג שפירש דפסקין סעודתייהו עד הזן מ"מ כיון שאכלו אח"כ צריכין לברך ברכת הזן דשלש ברכות דאורייתא נינהו ולא מיסתבר שיצאו ידי ברכת הזן במה שהפסיקו לשלישי באמצע סעודתן וכדאי לסמוך על רב אלפס ועל ה"ג ויחיד המפסיק לשנים צריך שיחזור לתחלת ברכת הזן דנהי דיצא ידי זימון במה שאכל במה שהפסיק להם (צ) מ"מ שלש ברכות צריך לברך על מה שאכל אחריהן

Les mots du jour à apprendre :

Dans cela	בְּהַא
Ils sont en désaccord	קִמְפְּלְגִי
Celui qui dit	מֵאן דְּאָמַר

Programme du Jeudi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la Réfoua Chelema de

Lisa bat Sultan et Esther bat Nani

4. Psak Halaha

רמב"ם הלכות ברכות פרק ה הלכה ב (Optionnel)

שלשה שאכלו פת כאחד חייבין לברך ברכת הזימון קודם ברכת המזון, ואי זו היא ברכת הזימון אם היו האוכלים משלשה עד עשרה מברך אחד מהם ואומר נברך שאכלנו משלו והכל עונין ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו, והוא חוזר ומברך א ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו

טור אורח חיים סימן ר (Optionnel)

[...] ומפסיק עד שיסיימו ברכת הזן דגרסינן בפ' ג' שאכלו עד היכן ברכת הזימון פי' ג' שאכלו והוצרך אחד מהם לצאת עד היכן ברכת הזימון שצריך לישב עד שיגמרו אותה שאין זימון בפחות מג' ר"נ אמר עד נברך כלומר ישב עד שיאמרו נברך שאכלנו משלו ובטובו חיינו שזהו ברכת הזימון שצריך ג' ורב ששת אמר עד שיגמרו ברכת הזן והלכה כרב ששת וכמו שהיחיד אינו יכול לצאת קודם שיגמור ברכת הזן ה"ה נמי אם מפסיק לב' אינו יכול לאכול קודם ולאחר שיגמור הוא סעודתו יתחיל הוא בברכת הזן דנהי שיצא ידי זימון על מה שאכל במה שהפסיק להם מ"מ צריך לברך ג' ברכות על מה שאכל אח"כ אבל אם לא אכל אח"כ א"צ לחזור לראש אלא לברכת הארץ

בית יוסף אורח חיים סימן ר אות ב ד"ה ומפסיק עד

ומפסיק עד שיסיימו ברכת הזן דגרסינן בריש פרק שלשה שאכלו (מו.) עד היכן ברכת הזימון רב נחמן אמר עד נברך רב ששת אמר עד הזן: ומה שפירש רבינו בזה הוא מדברי הרא"ש (סי' יב) ולא כדברי רש"י דאילו רש"י פירש עד היכן ברכת הזימון שצריכים להיות שלשה וכשהם שנים לא יאמרו רב ששת אמר עד ברכת הזן גם היא מברכת הזימון והקשו עליו התוספות (מו. ד"ה עד) והרא"ש דקיימא לן כרב ששת באיסורי ולדידיה יחיד אינו אומרה והיאך אנו נוהגים לברך ביחיד ברכת הזן ועוד הקשו עליו קושיות אחרות ולפיכך פירשו דעד היכן ברכת הזימון אדלעיל קאי דאמרינן שלשה שאכלו אחד מפסיק לשנים כלומר שמפסיק לברך ברכת הזימון ואח"כ יחזור ויאכל וקאמר עד היכן ברכת הזימון רב נחמן אמר עד נברך ואח"כ יתחיל לאכול רב ששת אמר עד הזן והזן בכלל וטעמו משום דכיון דנברך אינה ברכה הילכך מסתבר שיפסיק אכילתו בשביל ברכה אחת כדי שיהא ניכר שמזמנין עליו ולא משום דחשיב ברכת הזן ברכת זימון דהא כל יחיד נמי אומר הזן אלא לענין זה שיפסיק עד שיברכו ברכה אחת וכן כתב ג"כ ה"ר יונה (לד. ד"ה לימא) וכתב [עוד] הרא"ש ובירושלמי (ברכות פ"ז ה"א) גרסינן שלשה שאכלו כאחד וביקש אחד מהם לילך בי רב אמרי יברך ברכה ראשונה וילך לו ואי זו היא ברכה ראשונה דבי רב אמרי ברכת הזימון רבי זירא בשם רבי ירמיה אמר הזן את הכל ואפשר לפרשו באחד מפסיק לשנים שביקש אחד מהם לצאת מפסיק לשנים ואחר כך יחזור ויגמור סעודתו וקשה לי לפירוש זה דלא הוה ליה למימר עד היכן ברכת הזימון בסתם כיון דלא קאי אלא אחד מפסיק לשנים והרי"ף (לג:) פירש עד היכן ברכת הזימון כלומר שאם אכלו שלשה והוצרך אחד מהם לצאת שיושב עד שיגמרו אותה ברכה רב נחמן אמר עד נברך כלומר עד שאמרו ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו שזו היא ברכת הזימון רב ששת אמר עד הזן וקיימא לן כרב נחמן דאמר עד נברך וכן עמא דבר דכל אחד מברך ברכת הזן אלמא ברכת הזן אינה בכלל ברכת זימון עכ"ל הרא"ש בפסקיו ורבינו תופס עיקר פירוש הרי"ף דלענין אם הוצרך אחד מהם

לצאת אפליגו ומינה יליף לרוצה לאכול שדין היוצא ודין האוכל שוים הם ואף על פי שהרי"ף פסק כרב נחמן לא חשש רבינו לדבריו ופסק כרב ששת באיסורי וכן נראה שהוא דעת התוספות והרא"ש לפסוק בהא כרב ששת משום דקיימא לן דהלכתא כוותיה באיסורי וגם ה"ר יונה (לה. ד"ה ולענין) כתב שכן פסק בה"ג (ברכות י:): ומתוך מה שכתבתי בשם התוספות והרא"ש דטעמא דרב ששת דאמר עד הזן לאו משום דחשיב ברכת הזן ברכת הזימון דהא כל יחיד נמי אומר הזן אלא לענין זה שיפסיק עד שיברכו ברכה אחת יתבאר לך שלא היה לו לרבינו לכתוב לעיל עד שיזמנו עד הזן דהיינו ברכת הזימון שזהו דעת רש"י וכבר דחו המפרשים דבריו וגם רבינו לא כתבם לפסוק הלכה כדבריו בזה אלא שמאחר שרבינו הוצרך להעתיק דברי רש"י לא ראה לגרוע מדבריו כלום וסמך על מה שכאן גבי עד היכן ברכת הזימון לא הזכיר פירושו של רש"י: ודעת הרמב"ם נראה שהיא כדעת הרי"ף שפוסק הלכה כרב נחמן שבפ"ב (ה"א) כתב שסדר ברכת המזון כך הוא ראשונה ברכת הזן וכו' ובפ"ה (ה"ב) כתב שכשהם שלשה חייבים לברך ברכת זימון קודם ברכת המזון ואיזוהי ברכת זימון נברך שאכלנו משלו וממילא משמע שאינו נקרא זימון כלל אלא נברך שאכלנו משלו לבד וכיון ששניהם מסכימים לדעת אחת הכי נקטינן

ולאחר שיגמור הוא סעודתו יתחיל הוא בברכת הזן דנהי דיצא ידי זימון על מה שאכל וכו'. בריש פרק שלשה שאכלו (שם) להיכן הוא חוזר רב זביד אמר משמיה דאביי חוזר לראש ורבנן אמרי למקום שפסק והלכתא למקום שפסק. ופירש רש"י להיכן הוא חוזר. מי שנצטרף לזימון ואמר לעיל אליבא דרב ששת ברכת זימון עד הזן והוצרך זה להיות מפסיק אכילתו עד שגמר המברך ברכת הזן וחזר זה שהפסיק לשנים וגמר סעודתו להיכן הוא חוזר לברך לאחר שיגמור סעודתו: חוזר לראש. לתחלת הזן שהרי נתחייב בזימון שבתחלה הוקבע בשלשה: למקום שפסק. לברכת הארץ כשאר יחיד. וכתב עליו הרא"ש (סי' יב) מה שפירש אליבא דרב ששת ולא פירש אליבא דרב נחמן משום דמסתבר דלא מיחייב לומר נברך אף על פי שכבר נתחייב בזימון דאינה ברכה ליחיד והרי"ף (לד.) פירש להיכן הוא חוזר אותו שהוא אומר נברך שאכלנו משלו רב זביד אמר חוזר לראש ואומר נברך שאכלנו פעם אחרת ורבנן אמרי למקום שפסק ואומר ברוך שאכלנו משלו אבל אחד המפסיק לשנים ליכא למיבעי להיכן הוא חוזר דהא איהו פסיק ליה הלכתא כרב נחמן שאין מפסיק כי אם עד נברך עכ"ל הרא"ש ואחר כך כתב בשם בה"ג (שם) היכא דבעי למיפק חד מינייהו ובעו חבריה למעבד ליה לפני משורת הדין פסקין סעודתייהו ומזמן עלייהו עד הזן וגמר איהו ברכה כולה ונפק חוזרים ואוכלים וגומרים סעודתם ומברכים אבל לענין חזרה להיכן הוא חוזר בזה לא דיבר בה"ג כי הוא פירש להיכן הוא חוזר כמו שפירש הרי"ף דמיירי באותו שאומר ברוך שאכלנו משלו ואפשר דאע"ג שפירש דפסקין סעודתייהו עד הזן מכל מקום כיון שאכלו אח"כ [צריך] לברך ברכת הזן דשלש ברכות דאורייתא נינהו ולא מסתבר שיצאו ידי ברכת הזן במה שהפסיקו לשלישי באמצע סעודתם וכדאי לסמוך על הרי"ף ועל הלכות גדולות ויחיד המפסיק לשנים צריך שיחזור לתחלת ברכת הזן דנהי דיצא ידי זימון במה שאכל במה שהפסיק להם מכל מקום שלש ברכות צריך לברך על מה שאכל אחריהם עכ"ל ומשמע מדבריו שאינו צריך לברך שלש ברכות אלא לפי שאכל אחר שהפסיק אבל אם לא אכל אחר שהפסיק היינו דאיבעיא לן להיכן הוא חוזר ואסיקנא דאינו חוזר אלא למקום שפסק דהיינו לברכת הארץ וזהו שכתב רבינו אבל אם לא אכל אח"כ אינו צריך לחזור לראש וכו' וכן כתבו הגהות מיימון בפ"ה (דפוס קושטא ד"ה שלושה) בשם סמ"ק (סי' קט עמ' פד) וכל זה לדברי הפוסקים כרב ששת שצריך להפסיק עד סוף ברכת הזן דאילו להרי"ף והרמב"ם שפסקו כרב נחמן שאינו צריך להפסיק אלא לנברך שאכלנו משלו בלבד דבר פשוט הוא שאע"פ שלא חזר לאכול אחר שהפסיק צריך להתחיל מתחלת ברכת הזן והרשב"א (מו: ד"ה להיכן) כתב שהראב"ד פירש דקאי אההיא דלעיל דאמרן שלשה שאכלו ויצא אחד מהם לשוק קוראין לו ומזמנין עליו ועלה אתינן ומיבעיא לן עד היכן ברכת הזימון כלומר עד היכן צריך להתעכב כדי שיצא ידי זימון ואמר רב ששת עד הזן והשתא מיבעיא לן אליבא דרב ששת כיון שזה נתעכב עד הזן שהיא ברכת הזימון וכבר יצא ידי זימון כשהוא חוזר ומברך לעצמו להיכן הוא חוזר ואסיקנא למקום שפסק דהיינו ברכת הארץ ולפי פירושו קיימא לן כרב ששת דברכת הזימון עד הזן והגאונים פסקו כרב נחמן וזה דבר של תימה שיהא זה מברך אחת ויצא למלאכתו וחוזר ומתחיל ממקום הברכה השניה שפסק בה וכדברי הגאונים ז"ל מסתברא עכ"ל והתוספות (שם ד"ה להיכן) כתבו פירוש זה של הראב"ד בשם הר"מ מאייבר"א

Les mots du jour à apprendre :

Il répond selon son avis	מְתַרְץ לְטַעְמִיהָ
Il te dira	אָמַר לְךָ
Inclut	כוֹלֵל

הלכות ברכת המזון סימן ר

ב שם מ"ו וכו' נמן ה"ר והרמב"ם

באפילו לא רצה להפסיק מזמנין עליו בין עונה (ג) בין אינו עונה כל שהוא עומד שם [ב] אבל שנים אין חייבים להפסיק לאחד והלכך (ד) אין חיוב זימון חל עד שיתרצו להפסיק ולברך ואם לא רצו להפסיק וזימן הוא עליהם לא עשה כלום ואם לא רצו להפסיק אף הוא (ה) אינו רשאי לברך ולצאת (ג) לשוק * עד שיגמרו השנים וזימן עליהם שהרי כבר נתחייב הוא בזימון והיאך יברך בלא זימון: ב אינו צריך להפסיק אלא (ו) עד שיאמר ברוך שאכלנו משלו וכו' וחוזר וגומר סעודתו (ז) בלא ברכה בתחלה: הגה (ח) וי"א שצריך להפסיק (ט) עד שיאמר הן את הכל וכן נוהגין (הרא"ש ומוס' והר"י נפש צה"ג והטור) ואם היה דעתו * לחזור ולאכול (ד) פת אף על פי שלא אכל אחר כן כשרויה לברך מבנין מתחלה ברכת הון וכל שכן אם חזר ואכל (הר"י פרק ג' שאכלו) (טור):

שערי תשובה

באר היטב

הפסיק אי מקרי רובא לומר שצריך ה' להפסיק ד"ל כיון דלאו מדעת רק שזה נמלה מדעתו לא מקרי רובא דעתו דנשפיל שזה נמלה אין ה' חייבם להפסיק כיון דנאמת משהם לא גמרו סעודתייהו עיין שם: [ב] אכל צ' כו'. וכמה נצ"י בשם מהריק"ש מנינו שר"פ הפסיק מפני מטערפין עם ה' אחרים בצרכה אלהינו מ"א: (ג) לשוק. ע"ל ס"י ק"ג' ס"ק ו' מש"ש בשם הט"ו: (ד) פת. ואם לא היה דעתו לאכול פת רק פרפרת א"ל לחזור אלא למקום שפסק ד"מ צ"ח ואם אכל

ביאור הלכה

משנה ברורה

המחבר כלל ברש"א בליתו נחון אכל כ"ו דוחק) אמנם נאור זרוע משמע דדברי רש"י ור"ם (שהוא היש מרוביטו שהביא שם כדמוכה להמעיין) מיירי בשהולכו השנים ללא דוקא או צריך האחד להפסיק להם וכן נחון ואפ"כ אין שנים מפסיקין לאחד מיירי בשם האחד דבר יאירי נמי בזה"ג וכן נחידשי הרא"ה להלכות הרי"ף מטאר להדיא דמיירי בשהשנים הולכו ללא ע"ש. היו"א מכל זה דהיכא דהשנים אינם נחויים ללא צ"ע אם יכולים להכריח להאחד שיפסיק מסעודתו לענות אף ממדת ד"א אפשר דלכו"ע צריך לטפסוק בכל גווי וכו' שכתב נאור זרוע דלרש"י שסביר דהאי אחד מפסיק הוא ממדת ד"א מפסיק בכל גווי ע"ש ואפשר דשאר פוסקים נמי לא פליגי עליה בה: * עד שיגמרו השנים. את סעודתן אכל משגמרו את סעודתן שוב אין להם רשות לשהות יותר לעכב את השלישי הרואה לזמן ולברך והכי דייק לישנא דגמרא דקאמר אין שנים מפסיקין לאחד והיינו להפסיק מהסעודה דוקא: * לחזור ולאכול פת. אכל אם לא היה דעתו לאכול רק פרפרת או בשר ודגים וכו"ו י"א י"א י"א חובת ברכת הון וי"א להחמיל מתחלת ברכת המזון רק מברכת נוהה לך ואלך ויחזר לכתחלה שלא ישיח בינתיים ואחר בזה"מ יברך מעין ג' שהיא ברכת אחרונה על הפרפרת שהיא מתמשמת המינין כי לא נפטרנה בברכת המזון הואיל ולא בירך בה ברכת הון [מ"א וא"ר] ועיין בפמ"ג שמתפסק דברים שברכתן צ"ר י"א צריך שוב לברך או אפשר שילא בברכת נוהה לך וגם ברכת ראשונה צ"ע אם יש לברך ע"ש. העמקתי דברי האחרונים שהיו אף לז' מגמגם דממ"א משמע קצת דגם לכתחלה מותר לאכול דבר שאינו פת אחר שהצטרף לזימון ואלא בברכת הון ולענין לא נהירא דנהי דנשפיל המעיין ט' משמע קצת כן מ"מ הראב"ד המובא ברא"ש סימן י"ב צ"י ג' שאכלו מוכח בהדיא דלא ס"ל כן וגם הרשב"א הפכים לדבריו ע"ש וגם הרא"ש גופא לא פליג עליה אלא מטעם שהרי אינו מצריך אלא מפסיק סעודתו כדי שיזמנו עליו ולדידה היכא שחזר לסעודתו מתחמא לא כיון ללא מתחלה בברכת הון אכל אה"י דאם התכוין ללא ברכת הזימון דדומה כאלו הוא מצריך בעלמא טרדי גס הוא מודה דאסור לאכול שום דבר באמנע בהמ"ו קודם שגומר אותה וי"ע:

כשיצרך אח"כ מתחיל מתחלת ברכת הון דכיון דדעתו היה לאכול כשעבר עליו ע"ש] וצבאור מהר"מ נעטע ג"כ הפכים לדינא דלא כהב"ח ונאמת נאור זרוע מוכח בהדיא בפירוש ר"ה גאון דכנרי הביי ע"ש: (ה) כ"י וא"ר ושי"א: (ו) עיין בב"ח וא"ר ופמ"ג: (ז) אחד דהא צב"ג והעמיקו הקמ"ג ור"י משמע דלפנים משורת הדין צריך תמיד להפסיק אף שנים לאחד וגם בלא"ה הלא יטערו להפסח אחר עוד אחד מן השוק שיצטרף עמהם לזימון ובלעיל וא"כ יותר טוב שיפסיקו הם להאחד שאכל עמהם יחד: (ח) מ"א ואינו דומה להא דסימן קע"ט ס"א דלהר"ר יונה והרא"ש" אינו צריך לברך על אכילה אפילו הסיק דעתו דהכא גרע כיון שגם בירך ברכת הזימון: (ט) ולענין ברכת הון שם היכא דהו היסק הדעת גמור:

גהות ותיקונים: (א) והר"ן: (ב) להפסיק לאחד ולברך:

ליקושי דברי הרב: (א) ובשו"ע הרב סעיף ג' פסק כהמ"א דאחר ברכת הון שיצא מפי המזמן אוכל הפרפרת ואח"כ ממשיך בברכה"ו ולאחר ברכת המזון יברך מעין שלוש.

